

الصبر والتحمل

Al Khutbah 31

So Bandingan ko Kazabar ago so Kapromasay

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا
 مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى
 مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهَدْيِهِ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ...
 وَبَعْدُ:

فِيآبَادِ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

(آل عمران ١١٠)

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastaīnuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa salallama wa alā ālihi wa sahbihī wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāh, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Kuntum khayra ummatin ukhrijat linnāsi ta'murūna bil ma'rūfi wa tanhawna anil munkari wa tu'minūna billahi. (Ali Imran 110)

Manga oripn o Allāh, so oriyan o bantog ko Allāh [s.w.t] ago so salawat ko Nabi tano a Mohammad [s.a.w], ago so manga Sahabah niyan ago so manga pamiliya niyan na rabray ko langowan a Muslim, na aya oriyan iyan na phamagosayin tano ankai a bandingan a so Kazabar ago so kapromasay sa lalan ko Allāh [s.w.t].

Giyankaya a kazabar na di niyan mipmblag so kapromasay ka zakotowa ago magpda sa o magalat so isa na khadadas so ika dowā.

Manga oripn o Allāh, katawan tano a so kiyapakaawa o apo tano a Adam sii ko sorga sa phakatogalin ko doniya, na aya maana oto na khaadn so mala a kapromasay ago kaphantang ko kassmpanga ko manga rrgn ko kaoyagoyag sankai a liyawaw o lopa. Aya sabap iyan na so katatago iran sa sorga, na daa karomasayan ago daa kandokadokaw ka giyoto so ingd a daa sabap on ka palaya dn kahanda o Allāh [s.w.t] so giimanggolawla sa nggolalan ko kabaya iyan a *Irādah Kawniyyah* a langowan taman na pkhaadn sa daa sabap iyan.

Giyapman ankai a doniya na giyai so ingd a sabap, aya maana niyan na langowan a mapnggolawla on na misasankot ko sabap, sii matatago so sabap ago so misasabap on, so antap a misasarta on so okit a ikhowa on, opama o khabaya ka minom sa btng a ig a niyog na makaphloba ka sa kolambit na maphamanik ka so niyog ko poro o kayo niyan amay ka di praotn o soko oka, sa zagad ka sa margn ago piligro ka o maolog ka na margn o ba ka pn makapagiranon na di ka pn masilang na phangagogoob a lawas ka sa phangapopotol so manga tolan ko lawas na odi ka tharos na pangilay ka sa mapiya a okit a kakowa ankaon, ka o ba ka ba dn oontod a lalangagn ka so niyog o ba rka maolog, na makapoti pn so kakowak o maolog rka.

Manga oripn o Allāh, sii sankai a ongangn o Allāh [s.w.t], a biyaloy niyan so doniya a langowan taman a matatago on na giinggolalan sa sabap, na patoray ko manosiya a masabot iyan ankanan a ongangn o Miyangadn, ka sa dn sa kala a kasasabota nka san na giyoto i kaito o karomasayan ka, na sa dn sa di nka on katawi na giyoto dn i kala o karomasayan ko kibabatog sankai a donya.

Ika dow a zabotn a ongangn ko kaoyagoyag na so manosiya na makaphromasay sa makapnggalbk, ka so kakowaa ko sabap na khaosaran sa mala a galbk a thogaan a ating ago rogo, na sabap san na inipannkat o agama tano a Islam a kabaloy o Muslim a barasabar maana a mapantang ago matigr ko gii niyan kanggalbka ko manga rrgn a galbk. Sii sankanan na tokawn tano so ptharoon a kazabar ka an tano kalikasawi sa makarayag rki tano. So kazabar na skaniyan so kagnggna ko ginawa ago so katgla on ko kaprsa niyan ko margn ago so mapiya a khisogat on mlagid o margn a maggdam antaa ka ba margn a sii thatampat ko poso a datar o rata a ginawa antaa ka kamboko, sa dataroto mambo so mapiya a maggdam a zabarn a adn a barandiya on na adn a rahasiyan on a datar o kapipiya ginawa antaa ka kasosonor.

Manga oripn o Allāh, so kazabar odi na kaphantang na kna o ba sii bo ko goliling o kasasagad sa margn na ba ron ka bo pzabar, ka lawan pn so kaphanginsabar sii ko kasasagad o kapipiya ginawa ago so kasosonor o manosiya. Aya maana niyan na phanginsabar so kasasakitan sa thigrn iyan so maggdam iyan a masakit sa onot ko Allāh [s.w.t], na sakamaoto a so mapiya a ginawa niyan a masosonor na phanginsabar ko Allāh [s.w.t] sa mabaloy niyan ankoto a kapipiya ginawa niyan ago so kasosonor iyan a misoat iyan ko kabaya o Allāh [s.w.t], ka amay ka di niyan misoat ko kabaya o Allāh [s.w.t], na mbarasan na khabankiring so kasosonor sa kamboko ago kazndit, maggdam tano anan ago pkhasima tano a so maroni a wata na igira mizagola sa minitaralo na pzaparan o loks iyan ka mbarasan kon, na opama ka pmbarasi so wata a maito a da a dosa niyan, na aya pn di barasan so mala a taw a mikakagm ko dosa. Kowaan tano anan a thoma sa itaks tano ron a ginawa tano di sii tano bo giipakanggolalana ko maroni a wata na kalilipatan tano a ginawa tano.

Samanan Manga oripn o Allāh [s.w.t] na makapzabar so miskin ko kasasagad iyan ko tiyoba a kamimiskini, sa datar oto a makapzabar so kawasa, ko kakhakawasa niyan, sa katgla niyan ko ginawa niyan sa karantasa niyan ko patong o kaligt ko ginawa niyan, na makapammgay ko tamok iyan sa soasoat iyan ko kabaya o Allāh [s.w.t], sa aya minus a panalamat iyan ko tamok iyan na tonayin iyan so zakat iyan sa ibgay niyan ko manga taw a khi manga rk on, na mataan a giyanan na margn a zabarn a di so kasasagad o margn sii ko miskin, sabap sa waraan o manosiya a igira karrgnan sa gigimpisn o kamotowan na lalayon iyan pkhatadman so Kadnan iyan, Ogaid na so manosiya a kallkaan on so doniya sa madadakp iyan ko mbala a panga niyan na margn a tanto a kapkhatadmi niyan ko sogoan o Allāh [s.w.t]. Pitharo o Allāh [s.w.t] a:

كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّاظِرٌ
أَلَمْ يَرَأْهُ اسْتَغْنَى (العلق ٦)

Di, ka mataan a so manosiya na disomala a mangakoala (mangalandada) amay ka mailay niyan a ginawa niyan a mikhawasa (sa di niyan pangindaw so salakaw ron ka miya-asa iyan so kakawasaan iyan (Al Alaq 6).

Manga oripn o Allāh, aya sabap a kiyaadn o kazabar opama o zabota tano na kagiya khaadn so margn a pzabarn, ino miyaadn so kathigr kaphantang ka kagiya adn a pthigran ago adn a pphantangan a giyankai a manga shayi na dow a bontal iyan, a skaniyan so marata ago so mapiya, sa so tiyoba a marata na pzabarn sa datar oto mambo so tiyoba a mapiya a pphantangan sa misonkad ko kabaya o Allāh [s.w.t].

Manga oripn o Allāh, sii ko kiyatankd iyan a makapzabar tano, makapthigr pphantang tano, na anday masa a kapzabar tano? Aya smbag san na so dn so katharo o Rasūlullāh [s.a.w] a miyakaisa a alongan a phlalakaw ko lopa na siyagadan iyan a babay a pnggoraokn iyan a koba o wata iyan a maito a miyawafat, na siyongowan o Rasūlullāh [s.a.w] na pitharo iyan on a: Zabarn ka hay oripn o Allāh [s.w.t]. na sabap ko kibobolog o rata a ginawa ankoto a babay sa lalapayan a lo so mata niyan, na da niyan makilala so Rasūlullāh [s.a.w] na piyasong iyan sa pitharo iyan a: Awai ako nka ka da rka man misogat so misosogat rakn a margn.

Na inawaan o Rasūlullāh [s.a.w], na kagiya lomnggaw so boko iyan na miyatharo on a so mama a piyamasong ka na giyoto man so Rasūlullāh [s.a.w], na somiyong ko walay o Rasūlullāh [s.a.w] ankoto a babay na daa mia-oma niyan a taw a miipat ko pinto iyan na somiold na mia-oma niyan so Nabi [s.a.w], na pitharo iyan on a rilaiya konka hay Rasūlullāh [s.a.w], ka da ko ska makilala. Na pitharo on o Rasūl [s.a.w] a: Aya kazabar (kaphantang) na sii dn ko paganay a kitalmba o margn a zabarn, na roo dn pagilaya i kapzabar o oripn o Allāh [s.w.t]. Kna o ba aya kapzabar ka na amay ka lomnggaw so boko ago so rata a ginawa, ka waraan o manosiya a pkharombay so boko iyan ko kapzagad o masa, na da roo so kazabar, kna pn o ba kazabar ankoto a amay ka so taw na di niyan khagnggn a ginawa niyan ko kithanaan iyan ko rarangit iyan ogaid na daa okit a ba niyan mitana na tig iyan a mizabar ako, mataan a kna o ba oto kazabar sii ko Islam, aya thitho a khailayan ko kapzabar iyan na so kagnggna niyan sa ginawa niyan sii dn ko masa a khagaga niyan so kitanaan iyan ko rarangit iyan ago khagaga niyan a kasiksa iyan, ogaid na da siksa ka ba dn mipantang sa kiyompn iyan a ginawa niyan ago so rarangit iyan.

Sa giyankanan a waraan na kainotan ko manga taw oba iran anan kapthindgi, giyanan i waraan o manga Nabi [s.a.w] ago so manga Rasūl [s.a.w] a sa dn sa taw a katagoan on na miyakarani ko pangkatan iran ago sii ko darpa iran ko sorga.

Manga oripn o Allāh, kna pn o ba kazabar so katatalaw o taw, a sabap ko kalk iyan na di niyan khitana so rarangit iyan na thig iyan a pzabar, aya kazabar na sii ko masa a maadn ko taw so gaga ago so bagr katgas ago kawaraw ogaid na mipantang sa da niyan tanaan so kabaya iyan a sopak ko sogoon o Islam.

Manga oripn o Allāh, tanto a madakl a kiyaaloya o Allāh [s.w.t] ko kapiya o kazabar, taman sa pitharo iyan a so manga barasabar na pd iran so Allāh [s.w.t], babid iran so Allāh [s.w.t], so tabang iyan ago so ayon iyan ago so limo iyan ago so siyap iyan sii kiran. Pitharo iyan a:

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ (البقرة ١٥٣)

Mataan a so Allah na babid iyan so manga taw a manga papantang (Al Baqarah 153)

Tanto a malbod a tharoon ankai a kazabar, go tanto a malbod a gii ta on katharoa ko salakaw rkita ogaid na amay ka skita dn i kiyaonayan ko margn a marata ago so margn a mapiya (tiyoba a marata ago tiyoba a mapiya) na pkhalipatan ta so iphagosiyat ta ko manga salakaw rkita.

Manga oripn o Allāh, so kazabar ago so kapanalamat ko Allāh [s.w.t] na dow a nan a sifat a miyambagian o Mu'min a da dn a miyakakhipantag on a salakaw ron, sa inipammsa oto o Rasūlullāh [s.a.w], gowani a tharoon iyan a:

Piyakammsa so btad o Mu'min, a o masogat a marata na phantang ko Kadnan iyan, na maadn oto a mapiya on, na o masogat a mapiya, na manalamat ko Kadnan iyan na maadn oto a mapiya on.

Aya maana niyan na so Mu'min na madadalm dn ko mapiya ko apiya antonaa i btad iyan ko kaoyagoyag, kawasa sa miskin, pkhasakit sa mapipiya ginawa niyan, na palaya dn masosoat ko okoran o Kadnan iyan na mbabatang so kaoyagoyag iyan sa mapiya. So pman so kafir a di niyan katawan so Allāh [s.w.t], na kadodoanan ko katatago iyan ko dow a btad, opama o masogat a tiyoba a marata na mboko sa mabagr a kamboko na odi magaga o ginawa niyan na masogat a sakit a stroke odi na high blood na matinggas so kaoyagoyag iyan sa saprk mata, na o masogat a mapiya, na mababaya sa mala a kababaya na somokhayaw so rogo iyan na odi magaga o lawas iyan na masogat a stroke odi na high blood na matinggas sa sakadiyap. Giyankanan a btad na ipphammsa o manga taw a mamponay sa katao a manga doctor ago manga scientist sa doniya, o ino so Muslim, a mbabatang (balance) so kaoyagoyag iyan ko apiya antonaa i btad iyan ko karrgni ron ago so kaloloagi ron, daa khaton ka Muslim a ba miyaggt sabap ko karrgni ron ko kapphagintaw a so manga pd a pagtaw na giimamaggt amay ka di ran khatanggong so margn a misosogat kiran, na giyanan i smbag Manga oripn o Allāh [s.w.t], ka kagiya so Islam na agama a zosokod a maontol, di khadn sa tampar sa poro odi na kilid lalayon lomlmbak ko manga btad iyan.

Pd anan ko kiyabaloy tano a pagtw a tindos ko langowan a pagtaw a skitano i pzaksi kiran ko kokoman o Allāh [s.w.t] ko alongan a maori sabap sa ski tano so pagtaw a maontol aya maana a maontol na komakadn sa zokodan na giyoto i kiyabaloy tano a saksi ka aya khakowa a saksi na so maontol, na giyankanan a sipat tano a kaontol na kna o ba sii bo ko blangan o kokoman, aya mataan na waraan tano anan ko langowan o btad tano, sa palaya dn kaontol a kakadn sa zokodan, sa matatago rkitano so kazabar ko dow a maoolawla, sa da dn a margn a khisogat rki tano go da a mapiya a khakowa tano inonta a khabaloy skaniyan a lalan tano ko mapiya sii ko doniya ago sii sa maori a alongan, amay ka skitano a pagtaw a Muslim na sasabotn tano ankai a ongangn a piyamagosay tano imanto a alongan a Jumuah.

Manga oripn o Allāh, giyanan i pamotosan ankai a bandingan, pzabar tano ko margn sa tharimaan tano a tpng oto o Allāh [s.w.t] sii rkitano, na pzabar tano ka katatago tano ko mapiya sa tharimaan tano to a tpng o Allāh [s.w.t] o makaphanalamat tano ko kabaya iyan, ogaidd na phanginsabar tano ko kapagosara tano ko manga sabap a khikowa tano ko mapiya ago so kapagma tano ko manga sabap a khilka ko marata, ka an tano makowa so ongangn o Allāh [s.w.t] ko kiyabaloya niyan rkitano a mapiya a pagtaw a piyakambowat ko manga taw ka an iran manggalbk so dow a btad; So kasogo sa mapiya ago so kasapar sa marata, a giyankanan a dow a galbk na di khakowa odi mabaloy so kazabar a aya niyan kasangkapan ago gomaan ko kapnggalbka niyan on. Pitharo o Allāh [s.w.t] a:

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ (آل عمران ١١٠)

Miyaadn kano a mapiya a pagtaw a piyakambowat ko manga taw, sa ipzogo iyo so mapiya ago ipzapar iyo so marata ago paparatiayaan iyo so Allah. (Ali Imran 110).

Manga oripn o Allāh, pangnin tano ko Allāh [s.w.t] a balowin tano niyan a pd ko manga taw a pphamakin'gn iran so katharo na phagonotan iran so lbi ron a mapiya.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَاسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādyā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli dyambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.

DOWAA KO IKA DOWAA A KHUTBAH

Manga oripn o Allāh, mangndod tano ko **Allāh** ago magapas tano ron sa mamangni tano ron sa rila.

Ya **Allāh**, mapapadalm kami imanto sa ngkai a walay ngka sa pantag sa giiami rka kazoasoata na rilai kami ngka ago rila ingka so manga loks ami ago rila ingka so kadandan o manga muslim so miyamatay kiran ago so oyagoyag kiran,

Ya **Allāh**, pakabagr angka so paratiyaya mi rka ago ompiya ngka so btad ami sa baloy angka so imanto ami a mapiya a di so kagai ami, na so mapita ami na mapiya a di so imanto ami,

Ya **Allāh**, kalimoon ka mingka ago lindinga kami ngka sa awata kamingka ko manga sakit ago piya angka so pphangasakit rkami, ago pakabayad angka so makambabayadan rkami, na pakakhawasa angka so manga mrmr rkami, na pakandiyakat angka so manga kawasa rkami, na timo angka so kasasagomparak ami, na bagr angka so malobay rkami, na ayon ingka so manga dato ami sa aya manggalbk iran na so kamapiyaan ami ago so Islam,

Ya **Allāh**, pakadaag angka so ronda o **Islam** sa madaag ami so manga ridoay o agama ngka sa tatap angka so manga palo ami sa maydan ago bgan ka rkami a limo a makapagintaw kami ko agama ngka ago mapakatindg ami so parinta Islamiyyah ko manga poso ami a go sii ko manga ingd ami.

Ya **Allāh**, tabangi kami ngka ko kaptadmi ami rka ago so kapiya o kapzimbaami rka, Ya Allah, pakiilayin ka rkami so bnar na dograan ka rkami so kaonoti ami ron, na pakikilalan ka rkami so batal, na dograan ka rkami so kapanangilai ami ron.

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

Ya **Allāh**, bgi kami ngka ko doniya sa mapiya ago sii ko akhirat sa mapiya ago lindinga kami ngka ko siksa ko naraka.

Ya **Allāh**, kalimoon ka so Nabi ami a Muhammad ago so manga pamiliya niyan ago so manga sahabah niyan sa kalangolongan iran, wal hamdulillahi rabbil alamin.

Aqimus salah.....